

Lluís Bassets

Dividir Catalunya, destruir-la

El País, 26 de agosto de 2018.

Molts són els que treballen per dividir i pocs els que treballen per evitar la divisió i tornar al diàleg civil, a la política.

Hi ha moltes formes d'entendre Catalunya però n'hi ha dues especialment perilloses per la seva radicalitat i el seu afany d'ocupar l'espai sencer de la vida pública. No són iguals ni equivalents, certament, però cada una de les dues es diu i creu representativa del conjunt del país —uns n'hi diuen poble, els altres ciutadania— i fins i tot de la seva majoria social, tot i que les eleccions, els únics mètodes mínimament fiables, mai els hagin donat la raó, ni a l'una ni a l'altra.

De fet, es tracta de dues tribus fins ara cridaneres i constantment agitades, però darrerament abocades a plantejar els legítims combats polítics en termes absolutament il·legítims d'un conflicte civil. Fins ara només havien expressat la virulència de les seves actituds en la forma desagradable però finalment inofensiva dels insults i els atacs digitals i mediàtics, però darrerament són creixents les incursions a la provocació i a la violència física. Tots hem pogut percebre-ho en unes paraules, un gest o una mirada, d'una i altra banda, en forma d'un desig mòrbid d'arribar més lluny, com una soterrada i obscena apel·lació al martirologi cruent.

El moment no és encara greu, però sí que ho és l'escalada, la direcció de la fletxa i la força de les passions que la tensen i la dirigeixen a l'objectiu caïnita, fruit conseqüent dels ressentiments desbocats, dels odis acumulats i dels menyspreus exhibits, sentiments en els quals s'agermanen. Són dues tribus en una de sola a l'hora de denunciar l'actual Govern espanyol, responsable sempre de les malvestats de l'adversari, per poc o per massa, o perquè fa el joc al feixisme dels uns o fa el joc al feixisme dels altres. També les dues són el mateix tant en els insults que profereixen com en els que reben: feixistes i nazis, prodigats per uns i altres per denunciar-se i demonitzar-se mútuament. Finalment, ambdues treballen per un objectiu idèntic: volen aniquilar l'adversari, rebutgen qualsevol transacció, la idea d'un empat i no diguem ja l'acceptació de la pròpia derrota. Abans prefereixen esbotzar-ho tot, la democràcia espanyola, Europa, l'autogovern, Catalunya, que cedir un mil·límetre en les seves exigències intolerants. Les dues volen venjança i només en la rendició incondicional veuran satisfetes les seves ànsies d'aniquilació.

Així són, aquí i arreu, les forces que condueixen els països als conflictes civils. Podem amagar el cap sota l'ala i tranquil·litzar-nos amb la repetició de frases consolatòries que calmin les nostres angoixes. Podem fins i tot silenciar els nostres temors amb l'argument que formular-los és invocar-los i convertir-los en profecies que s'autocompleixen. Tot ho podem fer en el territori incert i volàtil de les supersticions verbals, fins i tot dir que tot això són temors infundats i que el perill no existeix.

Només hi ha una cosa que no podem fer, que no hem de fer, si volem evitar aquesta demencial escalada: afegir-nos ni que sigui ocasionalment a un dels dos bàndols que ara es busquen per les cantonades del país. Hi ha massa gent que treballa per dividir, les dues tribus senceres certament, i molt poca que treballa per evitar la divisió, per retornar al terreny de la paraula lliure i civilitzada, que és la dels arguments, la política i el diàleg.

Treure llaços grocs, com posar-los, empastifar de groc, com fer-ho de vermell, penjar i despenjar banderes, siguin estelades i espanyoles o a l'inrevés, forma part dels rituals i rutines bèl·liques pròpies dels guerrers de les tribus, que els ciutadans civilitzats s'han d'abstenir de practicar. Tots reivindiquen la llibertat d'expressió, certament, i amb raó: però diguem ben alt i ben clar quins són els sentiments de ressentiment, odi i menyspreu que volen expressar. Tenen dret a expressar-se, però els altres ciutadans tenim el dret i l'obligació de blasmar la seva irresponsabilitat, la dels qui pengen i la dels qui despengen.

Una nació dividida contra ella mateixa necessàriament caurà. Val per a Catalunya i també val per a Espanya en el seu conjunt. No seran els llaços grocs els que donaran la llibertat als polítics presos. Ni la seva censura serà la que els mantindrà empresonats. Al contrari, la guerra dels llaços que tan agrada als extrems perpetuarà el càstig prematur a què estan sotmesos. Si els volem a casa aviat, tan aviat com sigui possible, haurem de deixar enrere la guerra dels llaços i tot el que signifiqui agreujar l'enfrontament civil. És dur de dir, però són els cabdills d'ambdues tribus els qui els volen a la presó: uns com a penyora sacrificial que els permet reviure el seu projecte fracassat, els altres com a penyora venjativa per evitar que revifi el projecte fracassat.

En contra del que diríem a primer cop d'ull, l'oposició irreductible que separarà cada cop més els catalans i els dividirà en dos comunitats enfrontades no serà entre la república i la monarquia, la independència i la Constitució, entre els qui parlen de presos polítics i els qui ho fan de polítics presos, entre els qui posen llaços grocs i els qui els treuen o els converteixen en banderes *rojigualdas*, sinó entre els qui volen dividir i destruir Catalunya i els qui volen unir-la i preservar-la.